

تأثیر سطوح متفاوت انگیزشی بر یادگیری تکالیف ادراکی حرکتی ساده و پیچیده

مجری: رسول حمایت طلب

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران-۱۳۸۸

چکیده

هدف از این تحقیق تأثیر سطوح متفاوت برانگیختگی بر اکتساب و یادداری تکالیف ورزشی ساده و پیچیده بوده است. روش تحقیق از نوع نیمه تجربی بوده که در آن سطح برانگیختگی و پیچیدگی مهارت به عنوان متغیرهای مستقل تحقیق بوده و میزان اکتساب و یادداری مهارت‌های ملاک به عنوان متغیرهای وابسته تحقیق بودند. به منظور تحقق اهداف تحقیق، تعداد ۶۰ نفر از دانشجویان پسر دانشگاه تهران (۱۸ تا ۲۴ سال) طی دو مرحله به صورت انتخابی هدفدار (به منظور انتخاب افراد سالم، مبتدی و راست دست) و تصادفی ساده انتخاب گردیدند. پس از نمایش و آموزش مهارت‌های ملاک - پرتاب آزاد و شوت سه گام بسکتبال - پیش از آنکه پرتاب آزاد بسکتبال شامل ۱۰ پرتاب از نقطه پنالتی و شوت سه گام یک دقیقه‌ای اجرا شد و امتیاز آزمودنی‌ها بر اساس نمره‌گذاری آزمون شوت بسکتبال ایفرد ثبت گردید. در ادامه بر اساس امتیاز آزمودنی‌ها در پیش آزمون، افراد هر دسته (تکلیف ساده و پیچیده) در ۲ گروه ۱۵ نفری همسان به صورت گروه سطح برانگیختگی بالا و گروه سطح برانگیختگی پایین سازماندهی شدند و با توجه به آموزش‌های داده شده، گروه‌های تجربی تمرینات مربوطه را به مدت ۴ هفته، در هر هفته سه جلسه و در هر جلسه به تعداد ۳۰ تکرار مهارت‌های ملاک انجام دادند. برای ایجاد انگیزش بالا از تکنیک‌های مهم جلوه کردن تکلیف (از طریق نمره پایان ترم)، هدف‌گزی، انگیزه پیشرفت، حضور تماشاگر، ایجاد رقابت، تمجید کلامی و ارائه بازخورد با بار انگیزشی استفاده شد که در گروه‌های دارای سطح برانگیختگی پایین هیچ‌کدام از این متغیرها اعمال نشد. در حین انجام تمرینات، در هر هفته اندازه‌گیری‌های مکرر به منظور تعیین چگونگی پیشرفت انجام شده و در پایان هفته چهارم آزمون اکتساب مشابه با پیش آزمون به عمل آمد. یک هفته بعد از آخرین جلسه تمرین آزمون یادداری مشابه با آزمون اکتساب انجام گردید. لازم به ذکر است که آزمون‌های اکتساب و یادداری در دو شرایط برانگیختگی بالا و برانگیختگی پایین به عمل آمد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از روش‌های آماری کلمو کروف - اسمیرنوف، تحلیل واریانس دو طرفه (به منظور بررسی اثر نوع تکلیف / سطح برانگیختگی و تعامل تکلیف و برانگیختگی)، t همبسته و t مستقل استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که هر دو محیط تمرینی دارای بار انگیزشی بالا و بار انگیزشی پایین مورد استفاده در این تحقیق بر عملکرد و یادداری مهارت‌های حرکتی ساده و پیچیده تأثیر معنی‌دار داشته است. با این حال، نتایج تحلیل واریانس دو طرفه نشان داد که با وجود اینکه نوع تکلیف و سطح انگیزشی آثار متفاوتی بر اکتساب و یادداری دارند، اما این دو متغیر در اکتساب و یادداری با همدیگر تعامل معنی‌داری دارند. علاوه بر این، نتایج تحقیق حاضر اصل u وارونه را در تکالیف ساده و اصل ویژگی تمرین را در تکالیف پیچیده مورد تأیید قرار داد. ضمناً آزمودنی‌های این تحقیق، صرفنظر از سطح برانگیختگی، عملکرد خود را به میزان قابل توجهی بهبود بخشیدند.